

การศึกษาเชิงวิเคราะห์การปรับบทแปลและกลวิธีการแปลจากเรื่องสั้น “ผีเกาหลี”

An Analytical Study of Translation Editing and Translation Process Applied in the Translation of “Korean Folk Tales”

ปุนยาพร ตรีอุทัย* นครเทพ ทิพยสุกรายกูร์ และ ศิริมณ ศรีนพรัตน์

Punyaporn Triuthai* Nakonthep Tipayasuparat and Sirimon Srinopanut

สาขาภาษาอังกฤษเพื่อวิชาชีพ มหาวิทยาลัยรังสิต ปทุมธานี ประเทศไทย

Program English for Professions, Faculty of Liberal Art, Pathum Thani, Thailand

*Corresponding author, E-mail: ppairrypair@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปรับบทแปลและกลวิธีการแปลที่ใช้ในการแปลเรื่องสั้น “ผีเกาหลี” เขียนโดย อิม บาง แปลเป็นภาษาอังกฤษโดยเจมส์ เอส เกล และแปลเป็นภาษาไทยโดยผุดสี นาวาวิจิต และ ปาริฉัตร เสมอแซ โดยจำแนกเนื้อหาทั้งหมดจากฉบับแปลภาษาไทยออกเป็น 20 ตัวอย่าง โดยใช้กลวิธีการแปลและหลักเกณฑ์การปรับบทแปลของ ศัญญะ สายบัว (2560) และ Mona Baker (1992) เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ ซึ่งสามารถจำแนกได้ 2 ระดับคือ การปรับระดับคำ และการปรับระดับโครงสร้างของภาษา จากผลการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ว่าประเภทการปรับบทแปลระดับคำที่พบมากที่สุดคือ การตัดคำหรือส่วนหนึ่งไป ลำดับถัดมาคือ การใช้วลีหรือประโยคแทนคำ ในส่วนของการปรับบทแปลในระดับโครงสร้างที่พบมากที่สุดคือ การปรับระเบียบวิธีเรียงคำในประโยค รองลงมาคือการปรับรูปกรรตุจากและกรรมจาก ในส่วนของกลวิธีการแปล พบว่าผู้แปลใช้การแปลแบบเอาความมากกว่าการแปลแบบตรงตัวสลับกับการปรับบทแปลในทางทฤษฎีเพื่อให้เหมาะสมกับรูปแบบภาษาที่ผู้อ่านคุ้นเคย เพื่อให้งานแปลมีความเป็นธรรมชาติและยังคงความหมายที่ใกล้เคียงกับต้นฉบับ

คำสำคัญ: การปรับบทแปล กลวิธีการแปล นวนิยาย ปาริฉัตร เสมอแซ

Abstract

The aim of this research was to study the types of translation editing and translation process applied in the translation of “Korean Folk Tales”. These short stories were compiled by Gale (1913) and translated by Phudsadee Navawijit and Parichat Samerkhare. In the data analysis, 20 samples were analyzed based upon the translation editing

techniques proposed by Sanchawi Saibua (2017) and Mona Baker (1992). The translation editing could be done into 2 levels which were the lexical level and the syntactic level. The result revealed that the most frequently used editing strategies in the lexical level were the deletion of word and idiom, and using phrases or sentences instead of words respectively. For the editing in the syntactic level, the researcher found that the rearrangement of word order in the sentence and the conversion from active to passive voice and vice versa were the most frequently used strategies, respectively. In addition, for the translation process, it was found that the translator used free translation more than literal translation in order to create the language that the readers were familiar with as well as to maintain the meanings as in the original text.

Keywords: Translation Editing, Translation Process, Short Story

1. บทนำ

วรรณกรรมเป็นหนังสือที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในทุกประเทศ ทุกเพศวัย และทุกยุคสมัย งานแปลประเภทนี้จึงมีความสำคัญในวงการแปล ซึ่งคุณค่าของวรรณกรรมอยู่ที่การใช้ภาษาของผู้แปลที่สามารถค้นหาหรือสำนวนที่มีความสละสลวย และสอดคล้องกับต้นฉบับได้เป็นอย่างดี การแปลวรรณกรรมจึงถือว่าเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง ผู้แปลต้องมีความรู้แล้วเข้าใจวัฒนธรรมทั้งสองภาษาเป็นอย่างดีต้องคงอรรถรสและความถูกต้องของต้นฉบับไว้ ต้องศึกษาตัวละครในเรื่อง และภูมิหลังของเรื่องเพื่อถ่ายทอดเนื้อเรื่องได้อย่างสมบูรณ์ ผู้แปลจะต้องศึกษาอุปนิสัยและบทบาทของตัวละครในเรื่องและต้องเลือกสรรคำที่จะมาบรรยายให้ตรงกับบุคลิกภาพและการกระทำของตัวละครนั้นๆ นอกจากนี้การแปลให้เห็นภาพในเรื่องยังเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับการแปลวรรณกรรม ผู้แปลจะต้องถ่ายทอดออกมาให้ผู้อ่านได้เห็นพื้นฉากของเรื่องราวด้วย ผู้แปลก็เหมือนกับผู้ที่กำกับที่จะต้องถ่ายทอดเรื่องราวของเรื่องเพื่อให้ผู้อ่านรับภาพและจินตนาการตามได้ ผู้แปลงานทางวรรณกรรมจะต้องเข้าใจความหมายอันแยบยลแฝงเร้นของคำศัพท์ สำนวนโวหารที่ใช้ รวมทั้งผลสนองตอบทางอารมณ์ที่เป็นอรรถรสของข้อความนั้น ๆ (หอมหวล ชื่นจิต, 2527: 25-26)

ผู้แปลงานวรรณกรรมอาจจะประสบกับปัญหาในเรื่องของวัฒนธรรม เนื่องจากวัฒนธรรมของแต่ละชาติมีความแตกต่างกัน ดังนั้นความรู้ทางวัฒนธรรมสองภาษาเป็นสิ่งที่ผู้แปลต้องมี และเมื่อแปลแล้วต้องรู้เป็นภาษาฉบับแปลที่ผู้อ่านอ่านแล้วรู้เรื่อง จินตนาการตามได้ และตรงตามจุดประสงค์ของผู้เขียนในต้นฉบับ นอกจากปัญหาในเรื่องวัฒนธรรมแล้วยังมีปัญหาคำและโครงสร้าง ภาษาแต่ละภาษาย่อมมีโครงสร้างที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นเมื่อต้องแปลจากภาษาหนึ่งไปอีกภาษาหนึ่งนั้น จะต้องคำนึงถึงความแตกต่างในข้อนี้ด้วย ลำดับสุดท้ายปัญหาของการใช้คำ หากแปลจากภาษาอังกฤษมาเป็นภาษาไทยผู้แปลจะต้องเลือกใช้คำที่มีความหมายถูกต้อง และต้องรักษาความหมายของต้นฉบับไว้ ไม่ควรแก้ไขตัดแปลงข้อความหรือโครงสร้างภาษาตามความพอใจของตน การเลือกใช้

ถ้อยคำให้มีความหมายถูกต้องตรงกับความหมายของต้นฉบับถือเป็นสิ่งสำคัญในการแปล ว่าผู้แปลควรเลือกใช้คำไหนในบริบทนั้น ซึ่งต้องพิจารณาอย่างถี่ถ้วนก่อนตัดสินใจเลือกคำแปล (ดวงดา สุพล, 2545: 65-67)

จากปัญหาที่กล่าวข้างต้น การปรับบทแปลจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญในการแปลภาษา เพื่อให้ภาษาในฉบับแปลสละสลวยเป็นธรรมชาติ และสื่อความหมายถูกต้องการแปลแก้ปัญหในระดับคำทำได้โดยการเติมคำอธิบาย 2 วิธี คือการเติมลงไปในเรื่องหรือเติมในรูปของเชิงอรรถ เช่น การเติมข้อความสั้นๆ เพื่ออธิบายคำหรือสำนวนที่เป็นปัญหา การเติมลักษณะนามใช้ในกรณีที่ไม่มีคำเทียบเคียงในภาษาฉบับแปล การใช้วลีหรือประโยคแทนคำเนื่องจากในภาษาไทยไม่มีคำศัพท์เทียบเคียง ผู้แปลจึงจำเป็นต้องใช้วลีหรือประโยคทดแทนคำในต้นฉบับที่มีปัญหา การใช้คำอ้างอิงถึงความหมายกว้างแทนคำอ้างอิงถึงสิ่งเฉพาะกว่า สิ่งของหรือกิจกรรมที่ไม่มีในภาษาฉบับแปลหรือไม่เป็นที่รู้จักของผู้อ่าน ให้เลือกใช้คำในระดับกว้างครอบคลุมคำที่เป็นปัญหาแทน การเติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิด จะพบจากการแปลภาษาอื่นเป็นภาษาไทย เป็นการเติมคำสันธานเพื่อให้ประโยคสอดคล้องกัน การตัดคำหรือสำนวนทิ้งไป หากคำหรือสำนวนในต้นฉบับไม่ได้มีความสำคัญมากนักและยืดเยื้อเกินไป และหากตัดทิ้งไม่ทำให้ใจความสำคัญของเนื้อหาเปลี่ยนไป

การแก้ไขปัญหในระดับโครงสร้าง การปรับระดับเสียง จะใช้ตัวอักษรในภาษาฉบับแปลแทนเสียงที่ตรงกันหรือใกล้เคียงกับภาษาต้นฉบับ หรือที่เรียกว่าการทับศัพท์ ระดับโครงสร้างของคำ เนื่องจากโครงสร้างของคำแต่ละภาษามีความแตกต่างกันในด้านของคุณสมบัติ และการทำงานของคำตามแนวทางไวยากรณ์ ผู้แปลอาจจะต้องเปลี่ยนโครงสร้างเสียใหม่ แต่ยังต้องยึดความถูกต้องตามตามไวยากรณ์ในภาษาฉบับแปล การปรับระดับประโยคได้แก่ การปรับระเบียบวิธีเรียงคำในวลีหรือประโยคเมื่อมีการเขียนขึ้นใหม่อีกหนึ่งภาษา จำเป็นต้องจัดกลุ่มความคิดเสียใหม่ การเปลี่ยนประโยคเป็นวลีและวลีเป็นประโยค การปรับรูปประโยคปฏิเสธ การปรับรูปกรรตุจากและกรรมจาก การเพิ่มและละคำในประโยค เป็นการเพิ่มคำกริยาในประโยคหรือการละประธานในภาษาไทย การปรับโครงสร้างในระดับที่สูงกว่าประโยค เป็นการปรับการสลับย่อหน้า

กลวิธีการแปลแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือการแปลแบบตรงตัว (literal translation) เป็นการแปลที่พยายามรักษาคำหรือสำนวนและรายละเอียดของต้นฉบับไว้ให้ได้มากที่สุด รวมถึงการรักษารูปแบบของการเรียงคำ เป็นกลุ่มคำ เป็นประโยค และเป็นกลุ่มประโยค รวมทั้งเครื่องหมายวรรคตอนที่ใช้ในต้นฉบับด้วย การแปลแบบเอาความ (free translation) เป็นการแปลที่เน้นการสรุปเนื้อหาสำคัญหรือประเด็นหลักของเรื่อง จะใช้การแปลแบบเอาความต่อเมื่อเนื้อหาของเรื่องมีรายละเอียดค่อนข้างมาก การแปลในลักษณะนี้อาจมีการสลับวลี ประโยค หรือการจัดเรียงลำดับความคิด (เชวง จันทระเชตต์, 2528: 141)

ในการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เลือกเรื่องสั้น “ผีเกาหลี” Korean Folk Tales หนังสือเล่มนี้เป็นเรื่องสั้นของขวัญในสมัยอดีตที่เล่าขานต่อกันมาในหมู่ชาวบ้านรวมถึงบอกเล่าถึงความเชื่อโบราณและวัฒนธรรมของประเทศเกาหลีเขียนโดยอิม บาง (Im Bang) แปลจากภาษาเกาหลีโดย เจมส์ เอส เกล และแปลเป็นภาษาไทยโดยผุสดี นาวาวิจิต ผู้เป็นล่ามและนักแปลภาษาญี่ปุ่นที่มีชื่อเสียงจากผลงานการแปลวรรณกรรมญี่ปุ่นจำนวนมาก และปาริฉัตร เสมอแ

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษากระบวนการแปลและทฤษฎีการแปลที่ผู้แปลได้นำมาใช้ในการแปลเรื่องสั้น “Korean Folk Tales” ในฉบับแปลใช้ชื่อว่า “ผีเกาหลี” จากต้นฉบับภาษาอังกฤษมาซึ่งภาษาไทย

3. วิธีการศึกษา

การศึกษาแบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอนเริ่มจากการเลือกข้อมูล ผู้วิจัยได้เลือกเรื่องสั้น “ผีเกาหลี” ซึ่งเขียนโดยอิมบาง แปลเป็นภาษาอังกฤษโดย เจมส์ เอส เกล และแปลเป็นภาษาไทยโดยผุสดี นาวาวิจิต และปารัตน์เสมอแฉ ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นทั้งภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปลเพื่อทำความเข้าใจภาษาในต้นฉบับและภาษาในฉบับแปลเพื่อง่ายต่อการวิเคราะห์ ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแปล ได้แก่ ทฤษฎีการแปล การปรับบทแปล และกลวิธีการแปล การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลในภาษาต้นฉบับและในภาษาฉบับแปลทั้งหมด 20 บท จำแนกออกเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 20 ตัวอย่างและนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ในการศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด 20 ตัวอย่างตามทฤษฎีของสัจฉวี สายบัว (2560) และ Mona Baker (1992) การวิเคราะห์แบ่งออกเป็นการปรับระดับคำและการปรับระดับโครงสร้างภาษา การสรุปผลและอภิปรายผล ผู้วิจัยได้สรุปผลโดยการนำเสนอผลการวิเคราะห์การปรับบทแปลในแต่ละประเภท พร้อมยกตัวอย่างที่น่าสนใจมาอธิบายและสรุปผลของการปรับบทแปลที่พบมากที่สุดไปจนถึงน้อยที่สุด

4. ผลการวิจัย

จากการศึกษางานแปลจำนวน 20 ตัวอย่างและวิเคราะห์การปรับบทแปลทั้งสิ้น 60 ประเด็น ผู้ศึกษาได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา ตรงตามหลักเกณฑ์ของ สัจฉวี สายบัว (2560) โดยจากผลการศึกษาได้ข้อสรุปว่า การปรับบทแปลในระดับคำที่พบมากที่สุดคือ การตัดคำหรือสำนวนทิ้งไป 12 ครั้ง การใช้วลีหรือประโยคแทนคำ 10 ครั้ง การใช้คำที่มีความหมายกว้าง 5 ครั้ง การปรับระดับโครงสร้างที่พบมากที่สุดคือ การปรับวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลีพบ 16 ครั้ง การปรับการใช้ประโยคกรรตุจากและประโยคกรรมจาก 7 ครั้ง การเพิ่มหรือลดคำในประโยคพบ 4 ครั้ง เปลี่ยนวลีเป็นประโยคหรือประโยคเป็นวลี 2 ครั้ง การปรับระดับเสียง (การทับศัพท์)พบ 1 ครั้ง การปรับการใช้รูปปฏิเสธพบ 1 ครั้ง การปรับระดับโครงสร้างของคำพบ 1 ครั้งและยังพบทฤษฎีของ Mona Baker (1992) ในเรื่องของการข้ามทางวัฒนธรรม 1 ครั้ง ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ความถี่ของการปรับบทแปลระดับคำและระดับโครงสร้าง

การปรับบทแปลระดับคำ			การปรับบทแปลระดับโครงสร้าง		
ลำดับ	ประเภท	ความถี่ (ครั้ง)	ลำดับ	ประเภท	ความถี่ (ครั้ง)
1.	การตัดคำหรือส่วนทิ้งไป	12	1.	การปรับระเบียบวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลี	16
2.	การใช้วลีหรือประโยคแทนคำ	10	2.	การปรับการใช้กรรตุจากและกรรมจาก	7
3.	การใช้คำอ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้นแทนคำที่อ้างอิงถึงสิ่งเฉพาะกว่า	5	3.	การเพิ่มและละคำในประโยค	4
4.	การเติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิด	-	4.	การเปลี่ยนประโยคเป็นวลีหรือวลีเป็นประโยค	2
5.	การเติมคำอธิบาย	-	5.	การปรับการใช้ปฏิเสธ	1
	การเติมลักษณะนามข้างหน้า	-	6.	ระดับเสียง	1
	การเติมข้อความสั้นๆ	-			
6.	การทดแทนทางวัฒนธรรม	1	7.	ระดับโครงสร้างของคำ	1
			8.	การปรับโครงสร้างในระดับที่สูงกว่าประโยค	-

จากการศึกษาพบว่า การปรับบทแปลในระดับคำที่พบมากที่สุดคือประเภทการตัดคำหรือส่วนทิ้งไปพบ 12 ประเด็น ความถี่ที่พบบรองลงมาคือการใช้วลีหรือประโยคแทนคำพบ 10 ประเด็น และการปรับบทแปลระดับประโยคที่พบมากที่สุดคือประเภทการปรับระเบียบวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลี พบ 16 ประเด็น ถัดมาคือประเภทการปรับใช้กรรตุจากและกรรมจาก พบ 7 ประเด็น รวมทั้งกลวิธีการแปลนั้นผู้ศึกษาพบว่าส่วนใหญ่แล้วเป็นการแปลเอาความ ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้อภิปรายผลการศึกษาโดยเรียงลำดับดังต่อไปนี้

จากการวิเคราะห์ทั้งหมด 20 ตัวอย่าง วิธีการปรับบทแปลที่พบมากที่สุดคือ การตัดคำหรือส่วนทิ้งไป จากฉบับแปลพบทั้งหมด 12 ครั้ง ซึ่งถ้าหากแปลส่วนหรือคำนั้นแล้ว อาจทำให้ข้อความในฉบับแปลเอนเอียงจนเกินควร หรือถ้าหากแปลตรงตัวตามต้นฉบับเนื้อหาจะยืดเยื้อเกินความจำเป็น ผู้แปลจึงตัดทิ้งไปแต่ยังสามารถรักษาความหมายของต้นฉบับไว้ได้สามารถ วิเคราะห์ได้ดังนี้

ต้นฉบับ “*They arrived at the gate, and the spirits who had him in hand led him in, and when they entered the inner courtyard they laid him down on his face.*” (Im Bang, 1913: 165-166)

ฉบับแปล “ผีลากตัวเขาเข้าไปในบริเวณตึกใหญ่หลังนี้ สั่งให้เขานอนคว่ำหน้าบนลั่นกว้างด้านใน” (อิมบัง, 2544: 36)

ต้นฉบับ “*In 1592, when the King made his escape to Eui-ju, before the invading Japanese army, he was the State’s Chief Secretary, and after the return of the King he become Chief Justice.*” (Im Bang, 1913: 219-220)

ฉบับแปล “เมื่อญี่ปุ่นบุกเข้าตีเกาหลี ชิมดำรงตำแหน่งข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ภายหลังเมื่อพระเจ้าแผ่นดินเสด็จกษัตริย์เกาหลีแล้ว เขาก็ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษา” (อิมบัง, 2544: 95-96)

ต้นฉบับ “*Once on his journey the day was drawing to a close, and he found himself among the mountains.*” (Im Bang, 1913: 80-81)

ฉบับแปล “เขาเดินทางมาถึงบริเวณภูเขาในยามค่ำ” (อิมบัง, 2544: 145)

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าเหตุผลประการแรกในการตัดข้อความทิ้ง คือเนื่องจากในบริบทก่อนหน้าข้อความเหล่านี้ได้มีการกล่าวถึงเหตุการณ์นั้นหรือรายละเอียดของสถานการณ์นั้นไปแล้ว อีกประการหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องวัฒนธรรมทางสังคมและความคุ้นเคยของผู้อ่านหากมีการตัดข้อความออกไปผู้อ่านยังคงสามารถเข้าใจได้ ข้อความที่ถูกตัดออกไปนั้นมีความหมายซ้ำซ้อนซึ่งหากแปลข้อความทั้งหมดอาจจะยาวเกินความจำเป็น การตัดข้อความทิ้งจึงไม่ทำให้ใจความสำคัญของเนื้อเรื่องเปลี่ยนไป ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ ดังเช่นการแปลนวนิยายนั้นไม่ได้เน้นการรักษาโครงสร้างของประโยคต้นฉบับและความถูกต้องแม่นยำเท่ากับงานแปลแบบอื่น ผู้แปลจึงได้ตัดข้อความบางตอนออกไป (ดวงดา สุพล, 2545: 15)

การปรับบทแปลในระดับคำที่พบรองลงมาคือประเภทการใช้วลีหรือประโยคแทนคำ เนื่องจากในภาษาไทยไม่มีคำศัพท์เพียงคำเดียวเทียบเคียงกับต้นฉบับได้ ผู้แปลจึงจำเป็นต้องแก้ปัญหาโดยการใช่วลีหรือประโยคที่บอกลักษณะของสิ่งนั้นหรือกิจกรรมนั้นแทน (สญลวี สายบัว, 2560: 92) ผู้วิจัยพบว่าการใช้วลีแทนคำนาม 5 ครั้ง, วลีแทนคำคุณศัพท์ 3 ครั้ง และวลีแทนกริยา 1 ครั้ง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ต้นฉบับ		ฉบับแปล	
Taoist	(Im Bang, 1913: 54-55)	ผู้นับถือลัทธิเต๋า	(อิมบัง, 2544: 64-65)
Archer	(Im Bang, 1913: 146-147)	นายพรานขมังธนู	(อิมบัง, 2544: 73-74)
Uncombed	(Im Bang, 1913: 191-192)	ผมเผ้ายุ่งเหยิงเป็นกระเซิง	(อิมบัง, 2544: 26-27)
Unintelligible	(Im Bang, 1913: 178-179)	ฟังไม่ได้ศัพท์	(อิมบัง, 2544: 31-32)
Muscular	(Im Bang, 1913: 162-163)	กล้ามเนื้อเป็นมัดๆ	(อิมบัง, 2544: 91-92)
Matriculated	(Im Bang, 1913: 157)	เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย	(อิมบัง, 2544: 20-21)

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าผู้แปลได้เลือกการใช่วลีแทนคำ เนื่องจากในภาษาไทยไม่มีคำศัพท์เทียบเคียง ผู้แปลจึงจำเป็นต้องใช่วลีหรือประโยคทดแทนคำในต้นฉบับที่มีปัญหา เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของคำที่มีปัญหามากขึ้น ตัวอย่างเช่นคำที่บอกความหมายในเชิงปฏิเสธ เช่น “Uncombed” “Unintelligible” ที่ผู้แปลจำเป็นต้องใช่วลีในการแทนความหมายเนื่องจากคำเหล่านี้ในภาษาไทยไม่มีการบัญญัติความหมายเป็นคำเพียงคำเดียวซึ่งคำประเภทนี้เป็นสองคำที่มาผสมกันคือ Un + combed ซึ่งหาแปลตรงตัวอาจทำให้ผู้อ่านเข้าใจผิดไปจากความหมายเดิม อีกตัวอย่างที่ผู้ศึกษาพบคือ “Taoist” “Archer” ซึ่งไม่มีภาษาไทยเพียงคำเดียวมาแทนที่ได้เช่นกัน ผู้แปลจึงใช้วลี “ผู้นับถือลัทธิเต๋า” “นายพรานขมังธนู” แทนเพื่อสื่อความหมายของคำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

การปรับบทแปลระดับประโยคที่พบมากที่สุดคือ การปรับระเบียบวิธีเรียงคำในวลีหรือประโยค การปรับระดับโครงสร้างในระดับประโยคเป็นผลมาจากความแตกต่างทางโครงสร้างของภาษา เมื่อมีการเขียนขึ้นใหม่อีกหนึ่งภาษาหรือมีการแปลจากภาษาต้นฉบับมาเป็นภาษาฉบับแปล จำเป็นต้องมีการพิจารณาว่าควรมีการเรียบเรียงลำดับคำหรือสลับตำแหน่งบางเวลาเพื่อความเป็นธรรมชาติของภาษานั้นๆ โดยที่ยังรักษาสาระสำคัญของเนื้อหาไว้ได้ (ดวงตา สุพล, 2545: 66) จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่าการสลับตำแหน่งกริยาวิเศษณ์ 5 ครั้ง, การสลับตำแหน่งวลีในประโยค 4 ครั้ง, การเรียงคำในประโยค 2 ครั้ง, สลับตำแหน่งอนุประโยค 1 ครั้ง, สลับตำแหน่งประโยคหลัก 1 ครั้ง, การเรียงกริยาลี 1 ครั้ง, อนุประโยคที่ทำหน้าที่เป็นคำนาม 1 ครั้ง และการสลับตำแหน่งคำนามหลัก 1 ครั้งต้นฉบับ

ต้นฉบับ “From 1608 to 1623 he was generalissimo of the army, and later was raised to the rank of Prince.” (Im Bang, 1913: 104-105)

ฉบับแปล “ท่านผู้นี้ได้รับตำแหน่งเป็นจอมพล ระหว่างปี ค.ศ. 1608 ถึง ค.ศ. 1623” (อิมบัง, 2544: 42-43)

ต้นฉบับ : In 1605 he graduated and became a provincial governor (Im Bang, 1913: 104-105)

ฉบับแปล : ของได้รับปริญญาในปี ค.ศ. 1605 ต่อมาได้ตำแหน่งเจ้าเมือง (อิมบัง, 2544: 42-43)

ต้นฉบับ : the name of Choi Won-so, who was captain of the guard (Im Bang, 1913: 141)

ฉบับแปล : นายทหารร้อยเอก ตำแหน่งองครักษ์ชื่อ ซอย ว็อง โซ (อิมบัง, 2544: 81-82)

ต้นฉบับ : wonderful eyes, and hair as white as snow (Im Bang, 1913: 111-112)

ฉบับแปล : ผมขาวประดุจหิมะ นัยน์ตามีแววแจ่มใส (อิมบัง, 2544: 128-129)

จากตัวอย่างข้างต้นผู้แปลได้สลับตำแหน่งกริยาวิเศษณ์ในต้นฉบับ จากตำแหน่งเดิมซึ่งอยู่หน้าประธานในประโยค มาไว้หลังกริยาและกรรมในฉบับแปล ตัวอย่างที่สองจะเห็นได้ว่าในต้นฉบับตำแหน่งกริยาวิเศษณ์วางไว้หน้าประธานในประโยค แต่ในฉบับแปลผู้แปลได้สลับตำแหน่งของกริยาวิเศษณ์มาไว้หลังกริยา (อยู่ท้ายอนุประโยค)

ตัวอย่างสุดท้ายเป็นการสลับตำแหน่งวลีในประโยค ผู้แปลได้สลับวลี “wonderful eyes” ซึ่งแปลว่า “นัยน์ตามีแววแจ่มใส” ไว้หลังวลี “and hair as white as snow” ซึ่งแปลว่า “ผมขาวประดุจหิมะ” เนื่องจากในบริบทก่อนหน้านี้เป็นการมองเห็นในระยะไกล ผู้แปลจึงอธิบายลักษณะในภาพรวมก่อน และจึงบอกลักษณะที่เฉพาะเจาะจง ภาษาย่อยคนละครึ่งคู่กัน ย่อมมีโครงสร้างของภาษาแตกต่างกันไป ดังนั้นในการแปลจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่ง ผู้แปลต้องคำนึงถึงการเรียงลำดับคำในประโยค เมื่อแปลจากต้นฉบับมาเป็นภาษาฉบับแปลนั้น ต้องพิจารณาว่าจะแปลเรียงตามลำดับคำในภาษาต้นฉบับ หรือจำเป็นต้องสลับคำบางคำเวลาแปลเพื่อให้เป็นภาษาที่ถูกต้อง (ดวงตา สุพล, 2541: 66)

การปรับบทแปลระดับประโยคที่พบรองลงมาคือ การปรับการใช้กรรตุวาทและกรรมวาท เพราะในภาษาอังกฤษนิยมใช้รูปประโยคกรรมวาทมากกว่า ซึ่งจะพูดถึงสิ่งที่ถูกกระทำมากกว่าผู้กระทำเนื่องจากบางครั้งอาจไม่ทราบว่าผู้กระทำเป็นใคร ประโยคกรรมวาทมักมีปัญหาเมื่อถูกแปลเป็นภาษาไทย เหตุเพราะภาษาไทยไม่นิยมใช้คำว่าถูกควบคู่กับคำกริยาที่กระทำที่ถือว่าเป็นสิ่งที่ดี เมื่อผู้แปลพบประโยคกรรมวาทจึงจำเป็นต้องแปลให้อยู่ในรูปของประโยคกรรตุวาทเพื่อความเข้าใจของผู้อ่านเป็นสำคัญ (เชวง จันทระเชตต์, 2528: 73)

ต้นฉบับ “If once all the obstruction of the flesh are eliminated even God can be seen...” (Im Bang, 1913: 54-55)

ฉบับแปล “เมื่อละตัณหาเสียแล้ว มนุษย์จึงสามารถแลเห็นได้ทั้งเทวดานางฟ้า” (อิมบัง, 2544: 64-65)

ต้นฉบับ “...When an examination was to be held...” (Im Bang, 1913: 80-81)

ฉบับแปล “ทางราชการได้จัดให้มีการสอบไล่” (อิมบัง, 2544: 145)

ต้นฉบับ “He was a just man, and feared by the dishonest element of the court.” (Im Bang, 1913: 125-126)

ฉบับแปล “เป็นผู้ที่พวกคดโกงในราชสำนักกลัวมาก” (อิมบัง, 2544: 149-150)

จากตัวอย่างข้างต้น ในฉบับแปลผู้แปลได้มีการปรับบริบทในประโยคจากประโยคกรรมวาจกให้เป็นประโยคกรรตุวาจก เนื่องจากในโครงสร้างภาษาอังกฤษนิยมใช้โครงสร้างประโยคในรูปกรรมวาจก แต่ในภาษาไทยไม่นิยมใช้คำกริยาในรูปกรรมวาจกมากเท่ารูปกรรตุวาจก เหตุเพราะในภาษาไทยรูปประโยคกรรมวาจกถือว่ามีความหมายไม่ค่อยดีนักซึ่งหากแปลเป็นภาษาไทยจะมีความหมายในเชิงลบ อีกทั้งรูปกรรมวาจกในภาษาอังกฤษมักไม่กล่าวว่ามีผู้กระทำเป็นใคร ผู้แปลจึงต้องเติมผู้กระทำลงในประโยคกรรตุวาจกในฉบับแปลเพื่อให้ผู้อ่านทราบว่าใครเป็นผู้กระทำซึ่งรูปประโยคที่ผู้อ่านคุ้นเคยและเข้าใจได้ง่ายเช่น “มนุษย์” “ทางราชการ” และ “ราชสำนัก” อีกทั้งจากตัวอย่าง ผู้ศึกษายังพบอีกว่ามีการปรับบทแปลจากรูปกรรตุวาจกมาเป็นกรรมวาจกอีกจำนวน 1 ครั้ง แต่อย่างไรก็ตามการปรับรูปประโยคในลักษณะนี้ไม่ได้ทำให้ความหมายเปลี่ยนแปลงไปจากต้นฉบับ (ดวงดา สุพล, 2545: 68)

ในงานแปลเล่มนี้ผู้ศึกษายังพบว่าผู้แปลใช้กลวิธีการแปลแบบเอาความและการแบบแปลตรงตัวอีกด้วย แต่ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการแปลแบบเอาความเสียมาก เนื่องจากผู้แปลคำนึงถึงอรรถรส บรรยายภาพและความบันเทิงของผู้อ่านเป็นสำคัญ หากแปลตรงตัวโดยยึดความหมายเดิมของคำและโครงสร้างเดิม อาจจะประสบปัญหาในการสื่อความหมายกับผู้อ่านได้ ผู้แปลจึงปรับรูปแบบของภาษาเสียใหม่ โดยมุ่งเน้นการสรุปเนื้อความที่สำคัญของเรื่องและประเด็นที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอด เนื่องจากการแปลเรื่องสั้นไม่จำเป็นต้องรักษาความถูกต้องหรือรูปแบบของต้นฉบับอย่างเคร่งครัด สามารถโยกย้ายขยายความ ตัดทอน เปลี่ยนแปลงคำหรือข้อความทางด้านไวยากรณ์ได้ (ดวงดา สุพล, 2545: 14)

5. การอภิปรายผล

จากการศึกษาวิเคราะห์งานแปลเรื่อง “ผีเกาหลี่” ได้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ผู้ศึกษาต้องการศึกษา ผู้ศึกษาใช้กลวิธีการแปลและหลักเกณฑ์การปรับบทแปลของสัญญาวิ สายบัว (2560) และ Mona Baker (1992) จากการศึกษากการปรับบทแปลและกลวิธีการแปลผู้ศึกษาพบว่าการปรับบทแปลระดับคำประเภทที่พบมากที่สุดคือการตัดคำหรือสำนวนทิ้งไปซึ่งถ้าหากแปลคำหรือสำนวนนั้นแล้ว อาจทำให้ข้อความในฉบับแปลเยิ่นเย้อเกินจำเป็น เนื่องจากสำนวนหรือคำที่ตัดทิ้งไปนั้นไม่ใช่สาระสำคัญและไม่เป็นผลกระทบต่อเนื้อความ ตัวอย่างเช่น

ต้นฉบับ “They arrived at the gate, and the spirits who had him in hand led him in, and when they entered the inner courtyard they laid him down on his face.” (Im Bang, 1913: 165-166)

ฉบับแปล “ศิลาศพเขาเข้าไปในบริเวณตึกใหญ่หลังนี้” สั่งให้เขานอนคว่ำหน้าบนล้นกว้างด้านใน” (อิมบัง ,2544: 36)

จะเห็นว่าข้อความที่ขีดเส้นใต้ถูกตัดทิ้งไป เนื่องจากในบริบทก่อนหน้าข้อความเหล่านี้ได้มีการกล่าวถึงเหตุการณ์นั้นหรือรายละเอียดของสถานการณ์นั้นไปแล้ว การปรับระดับคำที่พบรองลงมาคือการใช้วลีหรือประโยคแทนคำ เนื่องจากในภาษาไทยไม่มีคำศัพท์เทียบเคียงผู้แปลจึงจำเป็นต้องใช้วลีหรือประโยคทดแทนคำที่เป็นปัญหาเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจถึงเนื้อความได้มากขึ้น ดังตัวอย่างเช่น

ต้นฉบับ *Uncombed*

(*Im Bang, 1913: 191-192*)

ฉบับแปล ผมเผ้ายุ่งเหยิงเป็นกระเซิง

(อิมบัง, 2544: 26-27)

Uncombed ซึ่งเป็นคำคุณศัพท์ที่มีความหมายว่ากระเซิง, รุงรัง ผู้แปลจึงแก้ปัญหาโดยการใช่วลีผมเผ้ายุ่งเหยิงเป็นกระเซิงแทนการแปลแบบตรงตัว การปรับบทแปลระดับโครงสร้างที่พบมากที่สุดคือการเรียงคำในวลีหรือประโยค การปรับระดับโครงสร้างในประโยคเป็นผลมาจากความแตกต่างทางโครงสร้างของภาษา เมื่อมีการเขียนขึ้นใหม่หรือมีการแปลจากภาษาต้นฉบับมายังฉบับแปลจำเป็นต้องมีการสลับหรือการเรียงคำใหม่เพื่อความเป็นธรรมชาติ ดังตัวอย่างเช่น ต้นฉบับ: *wonderful eyes, and hair as white as snow* (*Im Bang, 1913: 111-112*)

ฉบับแปล : ผมขาวประดุจหิมะ นัยน์ตามีแววแจ่มใส (อิมบัง, 2544: 128-129)

หากแปลตรงตัวโดยไม่มีการสลับวลีจะแปลได้ว่า “ดวงตาแจ่มใส ผมขาวเหมือนหิมะ” เนื่องจากในบริบทนี้เป็นการมองเห็นในระยะไกล ผู้แปลจึงจำเป็นต้องสลับวลีในประโยคเพื่ออธิบายถึงลักษณะในภาพรวมก่อนและตามด้วยลักษณะที่เฉพาะเจาะจง การปรับบทแปลในระดับโครงสร้างที่พบรองลงมาคือการปรับการใช้กรรตุวาจกและกรรมวาจก เนื่องจากในภาษาอังกฤษมักนิยมใช้ใช้รูปประโยคกรรมวาจกมากกว่า ซึ่งจะพูดถึงสิ่งที่ถูกกระทำมากกว่า ผู้กระทำเนื่องจากบางครั้งอาจไม่ทราบว่าผู้กระทำเป็นใครส่วนในภาษาไทยไม่นิยมใช้รูปกรรตุวาจกเท่ากรรตุวาจก เหตุเพราะในภาษาไทยนั้นถือว่ามีความหมายในเชิงลบ ดังตัวอย่างเช่น

ต้นฉบับ “If once all the obstruction of the flesh are eliminated even God can be seen...” (*Im Bang, 1913: 54-55*)

ฉบับแปล “เมื่อละคัมภีรเสียแล้ว มนุษย์จึงสามารถแลเห็น ได้ทั้งเทวดานางฟ้า” (อิมบัง, 2544: 64-65)

ข้อความที่ขีดเส้นใต้หากแปลตรงตัวจะแปลได้ว่า “เทวดาถูกมองเห็น” คำว่าถูกในภาษาไทยมีความหมายในเชิงลบ ในฉบับแปลผู้แปลได้มีการปรับกริยาในประโยคจากประโยคกรรมวาจกให้เป็นประโยคกรรตุวาจก

6. บทสรุป

บทสรุป

จากการศึกษาการปรับบทแปลและกลวิธีการแปลเรื่องสั้น “ผีเกาหลี่” จำนวน 20 เรื่อง ผู้ศึกษาใช้กลวิธีการแปลและหลักเกณฑ์การปรับบทแปลของสัญญาวิ สายบัว (2560) และMona Baker (1992) ผู้ศึกษานำข้อมูลทั้งหมด 20

ตัวอย่างมาวิเคราะห์ และแบ่งเป็น 60 ประเด็น โดยจากผลการศึกษาได้ข้อสรุปว่า การปรับบทแปลในระดับคำที่พบมากที่สุดคือ การตัดคำหรือสำนวนทิ้งไป 12 ครั้ง การใช้วลีหรือประโยคแทนคำ 10 ครั้ง การใช้คำที่มีความหมายกว้าง 5 ครั้ง การปรับระดับโครงสร้างที่พบมากที่สุดคือ การปรับวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลีพบ 16 ครั้ง การปรับการใช้ประโยคกรรตุจากและประโยคกรรมจาก 7 ครั้ง การเพิ่มหรือละคำในประโยคพบ 4 ครั้ง เปลี่ยนวลีเป็นประโยคหรือประโยคเป็นวลี 2 ครั้ง การปรับระดับเสียง (การทับศัพท์)พบ 1 ครั้ง การปรับการใช้รูปปฏิเสธพบ 1 ครั้ง การปรับระดับโครงสร้างของคำพบ 1 ครั้งและยังพบทฤษฎีของ Mona Baker (1992) ในเรื่องของการข้ามทางวัฒนธรรม 1 ครั้ง นอกจากนี้ผู้แปลยังใช้กลวิธีการแปลเอาความมากกว่าการแปลตรงตัว เนื่องจากจำเป็นต้องใช้โครงสร้างทางไวยากรณ์ที่คุ้นเคยต่อผู้อ่านเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาและวิเคราะห์การปรับบทแปลที่ใช้ในการแปลเรื่องสั้น “ผีเกาหลี” ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางแก่ผู้ทำวิจัยได้ในครั้งต่อไปโดยศึกษางานแปลเรื่องสั้นอื่นๆของมุสดี นาวาจิตร และปรีฉัตร เสมอแข (2544) เพื่อเปรียบเทียบการแปลว่าเหมือนหรือต่างกันอย่างไร นอกจากการปรับบทแปลเรื่องสั้นแล้วยังมีงานแปลด้านอื่นๆ ที่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้เช่น นวนิยาย บทภาพยนตร์ วรรณกรรม และบทละคร โดยวิเคราะห์การปรับบทแปลในรูปแบบอื่นเช่น วิเคราะห์จากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อศึกษางานแปลรูปแบบใหม่ๆ โดยใช้กรอบแนวคิดของนักวิชาการท่านอื่น นอกเหนือจากทฤษฎีของสัญจวิ สายบัว (2560)

7. กิตติกรรมประกาศ

การศึกษานี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือจากดร. นครเทพ ทิพย์สุภราชกุล อาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งกรุณาให้คำชี้แนะข้อมูลและความรู้ที่เป็นประโยชน์มาโดยตลอด คณาจารย์คณะศิลปศาสตร์ ภาควิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยรังสิต ที่ได้อบรมสั่งสอนวิชาความรู้และถ่ายทอดประสบการณ์อันมีค่าให้อีกทั้งบิดา มารดา ผู้เป็นแรงผลักดันและให้การสนับสนุนในด้านต่างๆด้วยดีเสมอมา ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

8. เอกสารอ้างอิง

- เขวง จันทระเชตต์. (2528). *การแปลเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์.
- ดวงดา สุพล. (2545). *ทฤษฎีและกลวิธีการแปล* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สัญจวิ สายบัว. (2560). *หลักการแปล* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มุสดี นาวาจิตร และปรีฉัตร เสมอแข. (2544). *ผีเกาหลี* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ผีเสื้อ.
- หอมหวล ชื่นจิตร. (2527). *การแปลอาชีพผู้ปวงชน* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น.
- อิม บาง. (2544). *ผีเกาหลี*. 13(1), 1-219. แหล่งที่มา: <https://www.gutenberg.org/files/51002/51002-h/51002-h.htm?fbclid=IwAR1jp9GEcErHCvzIJ6Umu69G4UJ7EQa6stjtk6p-2TBcyOKX7nWtFLPaeQ>

Im Bang. (1913). *Korean Folks Tales*. 13(1), 1-219. [Online]. Available from:

[https://www.gutenberg.org/files/51002/51002-h/51002-](https://www.gutenberg.org/files/51002/51002-h/51002-h.htm?fbclid=IwAR1jp9GEcErHCvzIIJ6Umu69G4UJ7EQa6stjtk6p-2TBcyOKX7nWtfLPaeQ)

[h.htm?fbclid=IwAR1jp9GEcErHCvzIIJ6Umu69G4UJ7EQa6stjtk6p-2TBcyOKX7nWtfLPaeQ](https://www.gutenberg.org/files/51002/51002-h/51002-h.htm?fbclid=IwAR1jp9GEcErHCvzIIJ6Umu69G4UJ7EQa6stjtk6p-2TBcyOKX7nWtfLPaeQ)

Baker, Mona. (1992). *In other words a course book on translation* (Published 1). USA and Canada by Routledge.

Gale, J. S. (1913). *Korean Folk Tales*. London: J. M. & SONS, LTD.